

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie oskarżonego **S. C.** i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 18 maja 2023 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Zakopanem

zawartego w postanowieniu z dnia 1 marca 2023 r.,

sygn. akt II K 72/22

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu – Sądowi Rejonowemu w Olkuszu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 marca 2023 r. Sąd Rejonowy w Zakopanem w sprawie o sygn. akt II K 72/22, wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

W części motywacyjnej rzeczzonej inicjatywy sąd rejonowy wskazał, że w subsydiarnym akcie oskarżenia Fundacji z siedzibą w W., zarzuciła oskarżonym S. C., P. S., S. Z., A. G. oraz R. K. popełnienie szeregu czynów z art. 231 § 1 k.k. oraz art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Wnioskodawca podniósł, że [...]. Wnioskodawca podał również, że *„tzw. sprawa [...] od wielu lat jest nagłaśniana w mediach i stanowi przedmiot ożywionej dyskusji pomiędzy przeciwnikami oraz zwolennikami tego rodzaju działalności”*. W ocenie wnioskującego, kontynuowanie rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy w Z. w

odbiorze społecznym może rodzić wątpliwości co do bezstronności tego sądu, tym bardziej, że w przestrzeni publicznej pojawiły się informacje [...].

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy może z inicjatywy właściwego sądu przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie wskazuje się, że odstąpienie od rozpoznania sprawy w sądzie miejscowo właściwym ma charakter wyjątkowy i może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2006 r., V KO 55/06, OSNKW 2006, nr 9, poz. 85.). Obowiązkiem sądu właściwego, występującego o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k., jest wykazanie okoliczności przemawiających za tym, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przełamania konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), a więc postąpienia wyjątkowego, ale koniecznego do tego, aby wspomniane dobro nie ucierpiało kosztem nadmiernie rygorystycznego przestrzegania tej zasady (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r., IV KO 67/14, LEX nr 1508988).

Analiza wniosku oraz dołączonych do niego akt wykazała, że rozpoznanie przez Sąd Rejonowy w Z. sprawy oskarżonego S. C. oraz innych oskarżonych, może rodzić – szczególnie po stronie obserwatorów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości – określone wątpliwości co do gwarancji prawidłowego procedowania. Mimo braku rzeczywistych podstaw do twierdzenia, że na rozstrzygnięcie rzeczonej sprawy wpływ miałyby kryteria pozamerytoryczne, należy zważyć na utrzymywane w orzecznictwie stanowisko, że już wystąpienie okoliczności, które mogłyby stwarzać nawet mylne przekonanie o braku warunków do rozpoznania danej sprawy w sposób w pełni obiektywny – może przemawiać za jej przekazaniem innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k., z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2022 r., III KO 93/22, LEX nr 3414738). Taki stan rzeczy występuje w

niniejszej sprawie, albowiem jej realia mogą determinować przekonanie o stronnictwym nastawieniu sądu wnioskującego do niektórych oskarżonych, którzy osobiście (bądź których bliscy) – jak wynika z akt sprawy – pozostają z sędziami orzekającymi w wydziale karnym sądu wnioskującego w relacjach, które stwarzają uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności, co też zostało potwierdzone zastosowaniem mechanizmu przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. i wyłączeniem tych sędziów od rozpoznania przedmiotowej sprawy. Choć instytucja ta służy właśnie sądowej kontroli bezstronności sędziego, to jednak zaistniały w sprawie układ faktyczny może w odbiorze społecznym prowadzić (a *de facto* w szerokim odbiorze społecznym już doprowadził) do powzięcia przekonania, iż rzeczona sprawa w Sądzie Rejonowym w Zakopanem nie zostanie rozpoznana obiektywnie i wnikliwie.

Wymaga przy tym podkreślenia, że sama okoliczność skierowania sprawy do referatu sędziego orzekającego w innym wydziale, jak zresztą przyznał to sam wnioskodawca, nie może stanowić podstawy do zastosowania trybu z art. 37 k.p.k. Podzielić w tej kwestii należy pogląd, że w zakresie dobra wymiaru sprawiedliwości nie mieści się przekazywanie spraw między sądami w celu zniwelowania problemów związanych z niemożnością rozpoznania sprawy w danym sądzie ze względu na rzekomo niedoskonałe kwalifikacje sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2017 r., V KO 93/16, OSNKW 2017, nr 5, poz. 28).

Podsumowując, aby nie stwarzać – zarówno po stronie oskarżonych, jak też w odbiorze społecznym – chociażby nieuzasadnionych wątpliwości co do tego czy wszyscy uczestnicy procesu są traktowani przez sąd w sposób równy, uznać należy, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem niniejszej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Olkuszu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[P.Ł.]

